

2021-04-29

Kammarrätten i Stockholm

ÖVERKLAGANDE

KLAGANDE: Sävehof IK, org. nr. 857202-3912
Arenatorget 2
433 38 Partille

OMBUD: Advokat Peder Oxhammar och biträdande jurist Victoria Jin
Baker & McKenzie Advokatbyrå KB
Box 180
101 23 Stockholm

Tel: 08 - 566 177 00
Fax: 08 - 566 177 99
E-post: peder.oxhammar@bakermckenzie.com,
victoria.jin@bakermckenzie.com

MOTPART: Kammarkollegiet
Box 2218
103 15 Stockholm

**ÖVERKLAGAT
BESLUT:** Förvaltningsrätten i Stockholms dom den 12 april 2021 i
mål nr 386-21

SAKEN: Avgifter m.m. enligt paketreselagen (2018:1217) och
resegarantilagen (2018:1218)

Som ombud för Sävehof IK ("**Sävehof**") överklagar vi härmed ovan nämnda dom och yrkar och anför enligt nedan. Definitionerna som använts i förvaltningsrätten används även nedan.

Yrkande

1. Sävehof yrkar att kammarrätten
 - meddelar prövningstillstånd, och
 - med ändring av domen, fullt ut bifaller Sävehofs talan i förvaltningsrätten.

Skäl för att bevilja prövningstillstånd

2. Med hänvisning till vad som anförs nedan finns det anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till, och under alla omständigheter går det inte att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till utan att prövningstillstånd meddelas. Förvaltningsrätten har baserat sin dom på omständigheter som inte är tillförda målet, eller i vart fall som inte är utredda. Lagstiftarens intentioner har inte beaktats korrekt. Vidare, som helt riktigt konstateras i den skiljaktiga meningen så utgör inte deltagande i ett sportarrangemang en turisttjänst.
3. Vidare är det av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt. Det aktuella målet omfattar flera viktiga frågor kring tolkningen av paketreselagen och resegarantilagen som är av vikt för lagens tillämpning. I målet aktualiseras följande punkter av principiellt intresse:
 - vad utgör en turisttjänst
 - vad utgör en avgränsad grupp resenärer
 - betydelsen av s.k. kringarrangemang
 - vad är vinst i en ideell kontext
 - allmännyttiga ideella föreningars särart.
4. Paketreselagen och resegarantilagen trädde i kraft den 1 augusti 2018. Som framhålls ovan föreligger ett antal frågor som i nuläget varken är klarlagda i förarbeten eller nyare praxis. Frågorna är svårbedömda och den aktuella lagstiftningen baseras på EU-direktiv varför det är angeläget med en prövning

i högre instans. Den praxis som förvaltningsrätten i huvudsak lutar sig mot är baserad på äldre rätt (HFD 2015 ref 2).

5. Det föreligger, i sista hand, synnerliga skäl att pröva överklagandet. Konsekvenserna av förvaltningsrättens dom är mycket stora för svenska allmännyttiga ideella föreningar eftersom den innebär att samtliga ideellt arrangerade evenemang som innefattar boende i framtiden kommer att behöva ställa resegaranti. Svenska allmännyttiga ideella föreningar saknar i allmänhet både likvida medel och organisation för att kunna hantera resegarantier på det sätt som Kammarkollegiet nu kräver. Vidare har förvaltningsrätten baserat sin dom på omständigheter som inte är tillförda målet, eller i vart fall som inte är utredda.

Grunder för överklagandet

6. Sävehof anordnar en turnering i handboll som under 2021 planerades att hållas mellan 5–10 juli och där det i avgiften ingår boende och deltagande i turneringen ("**Turneringen**"). Förutsättningarna för Kammarkollegiets beslut att Sävehof ska ordna resegaranti enligt 4–6 §§ resegarantilagen (2018:1218) för Turneringen är inte uppfyllda eftersom:
 - Turneringen inte är en sådan paketresa som avses i 1 kap. 1 §, 1 kap. 2 § och 1 kap. 3 § paketreselagen (2018:1217), och
 - Turneringen faller in under undantaget i 1 kap. 1 § 2 st 2 punkten paketreselagen.

Utveckling av grunder

Bakgrund

7. Sävehof är en handbollsklubb som bedrivs som en ideell förening som varje år anordnar Turneringen, som är en handbollsturnering för ungdomar födda från år 2000. De deltagande lagen kan anmäla sig i förväg för boende och deltagande i Turneringen. Sävehof är världens största handbollsförening som bedriver verksamhet för 1 450 barn och ungdomar.

8. Kammarkollegiet beslutade den 17 december 2020 att Sävahof är skyldigt att ordna med resegaranti enligt resegarantilagen (2018:1218) och inkomma med en summa om sammanlagt 11 000 000 kr.

Lagstiftarens intention

9. Det är tydligt att lagstiftarens intention vid paketreselagens (2018:1217) införande var att idrottsevenemang som hålls på ideell basis såsom Turneringen inte ska omfattas av paketreselagens bestämmelser.
10. På samma sätt som under den äldre lagen om paketresor (1992:1672) så har intentionen med de specifika regleringarna i den nya paketreselagen (2018:1217) varit att undvika negativa konsekvenser för föreningslivets organisering. Beslutet från Kammarkollegiet och förvaltningsrättens dom står uppenbart i strid med den intentionen.
11. Som framhölls i remissförfarandet till utredningen Ny paketreselag, SOU 2016:56 ("**Utredningen**") så är det viktigt att intentionerna bakom den äldre lagen om paketresor (se prop. 1992/93:95, s. 67) även bör vara vägledande i den nya paketreselagen. Paketreselagens tillämpning bör således utesluta "paketresor" som allmännyttiga ideella föreningar själva ordnar.
12. Utredningens förslag gällande undantaget för researrangemang som anordnas på ideell basis kan inte misstolkas. Avsikten har aldrig varit att den nya paketreselagen skulle träffa arrangemang såsom Turneringen.
13. För att värna civilsamhällets självständighet och människors frihet att organisera sig i ideella föreningar är det viktigt att medlemmarnas intention med sitt engagemang, så som det uttrycks i föreningsstadgar, även får vara bärande för omvärldens syn på allmännyttiga ideella föreningar och dessas organisation. Detta synsätt överensstämmer även med hur lagstiftaren infört de särskilda skatteregler som gäller för allmännyttiga ideella föreningar. Kommersiell verksamhet som står i naturligt samband med det ideella syftet undantas från beskattning, såsom anordnande av turneringar, kafeteria-verksamhet, och andra liknande verksamheter. Svensk idrottsrörelse har byggt sin verksamhet på detta sätt i över 100 år, och Sävahof har som del av

denna verksamhet bedrivit Partille Cup i över 50 år. Det är endast genom kommersiella inslag i evenemang såsom Turneringen som Sävahof har kunnat möjliggöra sitt ideella syfte som allmännyttig ideell förening.

14. Det bör vidare beaktas att Kammarkollegiets tolkning att ideella föreningars evenemang för sina och andra föreningars medlemmar ska omfattas av paketreselagens bestämmelser får mycket långtgående konsekvenser för alla ideella föreningars verksamheter. Vid anordnande av sportevenemang för barn och ungdomar måste en ideell förening uppenbart erbjuda vissa tilläggstjänster såsom boende, eftersom det ligger i sakens natur att barn och ungdomar svårt kan anordna detta på egen hand. Om Kammarkollegiets tolkning och förvaltningsrättens dom står sig får det mycket långtgående konsekvenser för både ungdomsidrotten och för andra ideella föreningsverksamheter i Sverige. Förvaltningsrättens dom underminerar ytterst syftet med allmännyttiga ideella föreningarnas särställning så som uppställts av lagstiftaren.
15. Det är vidare inte proportionerligt att ideella föreningar, som endast har möjligheten att anordna arrangemang på grund av ideella krafter, blir skyldiga att ordna resegaranti i samma utsträckning som aktörer som anordnar arrangemang med rent vinstsyfte. Att det överhuvudtaget blir ett överskott i samband med Turneringen som kan användas i den övriga verksamheten bygger helt på användandet av ideella krafter.
16. Sävahof, såsom alla allmännyttiga ideella föreningar, har varken ett vinstsyfte med sina anordnade aktiviteter eller sin grundverksamhet. Det för idrottsföreningar grundläggande allmännyttiga ändamålet att främja idrott drabbas särskilt hårt av att behöva ordna resegaranti för sina evenemang såsom turneringar eftersom idrottsföreningar normalt sett saknar erforderliga ekonomiska resurser. Alternativet är att idrottsföreningar i framtiden inte kan erbjuda tilläggstjänster såsom boende vid sina tävlingar, vilket särskilt skulle drabba barn och ungdomar negativt då de svårt kan anordna detta på egen hand. Sävahofs och Turneringens syfte är att främja barns och ungdomars

idrottsverksamhet. Det var lagstiftarens intention att sådana arrangemang undantas från paketreselagens tillämpningsområde.

Turneringen är inte en turisttjänst i lagens mening

17. Enligt 1 kap. 2 § paketreselagen är en resetjänst: passagerartransport, inkvartering, turisttjänst och uthyrning av bil eller motorcykel. Enligt 1 kap. 3 § samma lag är en paketresa en kombination av minst två olika typer av resetjänster som avser samma resa, om resetjänsterna har satts ihop av en näringsidkare innan avtalet om samtliga resetjänster ingåtts, eller på annat sätt som framgår av bestämmelsen.
18. Deltagande i en handbollsturnering är inte en sådan turisttjänst som avses med 1 kap. 2 § punkten 4 paketreselagen. De exempel på turisttjänster som förarbetena (se prop. 1992/93:95 s. 64) tar sikte på är inträden till konserter eller andra evenemang med tydliga nöjesinslag. Exempelvis nämns där *inträde* till en idrottstävling, vilket uppenbart måste särskiljas från *deltagande* i en idrottstävling, som i nu aktuellt fall. Att deltagande i en idrottstävling skulle utgöra en turisttjänst är även svårförenligt med begreppets användning i normalt språkbruk. Deltagande i en idrottstävling är snarare att betrakta som en hälsojour, vilka enligt förarbetena som utgångspunkt inte anses utgöra turisttjänster (se prop. 2017/18:225 s. 104f).
19. Frånvaron av en tydlig definition av begreppet turisttjänst i paketresedirektivet eller paketreselagen innebär inte att Kammarkollegiet fritt kan utvidga begreppet hur långt som helst. De exempel som tas upp i förarbetena pekar tydligt på att turisttjänster inte ska omfatta deltagande i en idrottstävling. De exempel som ges är *"inträden till konserter, idrottsevenemang eller evenemangsparker, utflykter, guidade turer, liftkort, spabehandlingar eller uthyrning av sportutrustning"* (se prop. 2017/18:225 s. 104). Samtliga dessa är tjänster som tillhandahålls i rent nöjessyfte, och det närmaste exemplet – idrottsevenemang – ger istället vägledning om att det inte är fråga om deltagande i idrottsevenemang utan att titta på idrott. Med tillämpning av legalitetsprincipens krav på precision och i avsaknad av en tydlig definition i det föreliggande fallet är det rimligt att regleringen ska tolkas inskränkande

eftersom det råder betydande osäkerhet om vad begreppet turisttjänst egentligen innefattar.

20. Kammarkollegiet har gjort gällande att det *"inte alls framstår vara sannolikt"* att ungdomar på sin fritid väljer att delta i Turneringen endast eller främst på grund av hälsoskäl, och att det ligger närmare till hands att utgå från att ungdomarna deltar eftersom det innebär en form av nöje och rekreation. Det synsättet är för det första felaktigt, och för det andra är det Kammarkollegiet som ska visa att det är fråga om en turisttjänst i paketreselagens mening. Det räcker inte med att Kammarkollegiet tycker att det *"ligger närmare till hands"* för att det skall anses vara visat eller utrett.
21. Förvaltningsrätten skriver i domen sid. 8 st. 2 *"Därtill kan antas att det, med hänsyn till arrangemangets storlek, erbjuds olika kringevenemang för deltagarna. Förvaltningsrätten anser därför sammantaget att deltagande i handbollscupen innehåller ett inte obetydligt inslag av nöje och rekreation."* Det uttalandet är grundlöst. Det finns vare sig ett sådant påstående från Kammarkollegiet och inte heller någon sådan utredning i målet. Förvaltningsrätten har således grundat din dom på ett felaktigt antagande. Det ankommer inte på förvaltningsrätten att föra in sådana antaganden i målet. Domen ska grundas på vad som förekommit och utretts i målet och inte på lösa antaganden.
22. Även om det skulle förhålla sig på det sättet att det förekommer kringevenemang så är förvaltningsrättens dom felaktig. Det faktum att barn och ungdomar som deltar i Turneringen kan göra andra saker än att bara spela handboll förtar inte att Turneringens huvudsyfte är deltagande i ett idrottsevenemang. Även elitidrottsmän som deltar i stora internationella evenemang så som EM, VM och OS har möjlighet till normal rekreation vid sidan av deltagandet i själva tävlingen utan att det förtar själva evenemangets karaktär av idrottstävling. Att Kammarkollegiet och förvaltningsrättens majoritet *antar* eller *tycker* att det finns nöjesinslag är under alla förhållanden inte tillräckligt för att det ska föreligga skyldighet för Sävahof att ställa resegaranti.

23. Vidare så utmärker sig de turisttjänster med sådana nöjesinslag som uppräknas i förarbetena genom att dessa erbjuds i ett kundförhållande, där kunden köper en nöjestjänst av arrangören ifråga. Turneringen, som är en handbollsturnering för ungdomar som spelare i handbollslagen, erbjuder inte i lagens mening främst en turisttjänst till de enskilda spelarna, utan en sportaktivitet där syftet är en tävling som snarare är kopplad till ungdomarnas hälsa. Turneringen skiljer sig därigenom från seglarlägret i Högsta förvaltningsdomstolens dom i HFD 2015 ref 2 där ett stort fokus låg på rekreativa kringaktiviteter såsom brännbollsspel, tipspromenader och korvgrillning m.m. (se HFD 2015 ref 2 s. 3). Till skillnad från seglarlägret i nämnda fall så har Turneringen som enda syfte att erbjuda sportaktiviteter i form av tävlingar i handboll. Sävahof noterar att förvaltningsrätten tillmäter HFD 2015 ref 2 särskild betydelse samtidigt som man inte med ett ord kommenterar, och därmed till synes avfärdar Kammarrätten i Stockholms dom i mål nr 5047-15 som pekar i en annan riktning.

Utan vinstsyfte, tillfälligt och en avgränsad grupp

24. Turneringen omfattas av undantaget i 1 kap. 1 § 2 st. 2 punkten paketreselagen som lyder enligt följande.

"Lagen gäller inte för paketresor och researrangemang som [...]"

2. anordnas utan vinstsyfte, tillfälligt och för en avgränsad grupp resenärer, [...]"

25. Undantaget innebär att paketresedirektivet, och därmed även paketreselagen, inte är tillämpligt på paketresor som erbjuds tillfälligt på ideell basis och endast för en begränsad grupp med resenärer (se prop. 2017/18:225 s. 35 och skäl 19 i paketresedirektivet).
26. Avgörande avseende bedömningen av om vinstsyfteskriteriet i undantaget är uppfyllt är inte om syftet med Turneringen som sådan har vinstsyfte utan om arrangören har ett vinstsyfte. Eventuellt överskott från Turneringen möjliggörs dessutom endast av ideellt arbete, och det hade därmed inte ens varit möjligt att få ett överskott under vanliga marknadsmässiga förhållanden.

Eventuellt överskott används helt för att bedriva Sävahofs ideella föreningsverksamhet med sedvanliga idrottsklubbsaktiviteter som saknar vinstsyfte.

27. Turneringen anordnas av Sävahof som är en allmännyttig ideell förening, och varken Turneringen eller Sävahof har därmed ytterst ett vinstsyfte för anordnandet av Turneringen, i synnerhet inte från inkvarteringsdelen som erbjuds som en service till deltagarna. Det stämmer, så som Kammarkollegiet anför, att det i lagens förarbeten anges att det finns anledning att vid en bedömning av vinstsyfte jämföra resans inköpspris med vad resenärerna har fått betala för resan, samt att om en förening erbjuder sina medlemmar att åka på resan mot en ersättning som motsvarar föreningens kostnader för anordnandet för resan, bör utgångspunkten vara att anordnandet skett utan vinstsyfte (se prop. 2017/28:225 s. 35). Däremot innebär detta inte att alla resor där ersättningen inte exakt motsvarar föreningens kostnader för anordnandet av ifrågavarande resa ska ha skett med vinstsyfte. Avgörande är istället om syftet är att gå med vinst (se prop. 2017/18:225 s. 35).
28. Att det finns en anmälningsavgift och deltagaravgift för Turneringen är i sig inte tillräckligt för att Turneringen ska anses ordnas med vinstsyfte i lagens mening, och lagen ger tydligt utrymme för att utgifter och inkomster från sådana arrangemang inte måste motsvara varandra på öret. Det går inte att likställa lagens vinstsyftesbegrepp med att Turneringen ger ett överskott som uteslutande används till anordnande av nästkommande års turnering eller till Sävahofs allmännyttiga grundverksamhet.
29. Slutligen bör det poängteras att allmännyttiga ideella föreningar som definieras i 7 kap. 4 § inkomstskattelagen (1999:1229) (IL) uteslutande eller så gott som uteslutande ska främja föreningens allmännyttiga ändamål enligt 7 kap. 5 § IL. Med detta avses att minst 90 procent av föreningens verksamhet ska syfta till att uppfylla föreningens allmännyttiga ändamål. I enlighet med 7 kap. 6 § IL ska föreningen i skälig omfattning, minst 80 procent, använda sina intäkter för det allmännyttiga ändamålet. Detta fastslår allmännyttiga ideella föreningars särställning i svensk rätt, och Sävahof som

allmännyttig ideell förening får därför bedriva verksamhet som är ett direkt led i främjandet av föreningens allmännyttiga ändamål i enlighet med 7 kap. 3 § IL. Denna verksamhet är föreningen därför undantagen beskattning för då den anses främja det allmännyttiga ändamålet idrott.

30. Förvaltningsrätten har helt korrekt konstaterat att Turneringen faller under definitionen av "*tillfälligt*" i paketreselagen då Turneringen endast genomförs en gång per år. Det framgår tydligt av förarbetena att även paketresor som är återkommande, men som anordnas endast ett par gånger per år betraktas som tillfälliga (se prop. 2017/18:225 s. 35).

Turneringen hålls för en avgränsad grupp resenärer

31. Vad gäller kriteriet om en avgränsad grupp resenärer är det uppenbart att Turneringen endast hålls för en avgränsad grupp resenärer. Förvaltningsrättens majoritet har dock felaktigt konstaterat att så inte är fallet, till synes för att antalet deltagare i Turneringen är ganska stort.
32. Det framgår av Utredningen att kriteriet "*en avgränsad grupp*" inte ska tolkas som att det riktar sig endast till ett visst antal resenärer. Begränsningen ligger i stället i att erbjudandet inte riktar sig till allmänheten (se SOU 2016:56 s. 133). I förarbetena framgår att det bakomliggande paketresedirektivets hänvisningar till t.ex. välgörenhets- och idrottsföreningar och skolor indikerar att det krävs att någon form av strukturerad avgränsning sker för att undantaget ska vara tillämpligt (se prop. 2017/18:225 s. 35).
33. Turneringen anordnas inte för, eller riktas till, allmänheten eftersom det inte är möjligt för vem som helst att anmäla sig. Istället tillhandahålls den till en avgränsad – om än numerärt stor – grupp. Endast personer som är födda år 2000 eller senare och är licenserade spelare i ett klubbtag, skollag från länder utanför Norden eller lands- eller distriktslag från länder som inte är klassade som A- eller B-nation enligt International Handball Federation (IHF), kan delta i Turneringen som spelare. Varje lag får vidare endast ha med sig ett begränsat antal tränare och lagledare som är knutna till laget.

34. Alla anmälda handbollslag måste ha speltillstånd för sin förening och för det laget som anmäls. Spelarna listas även och deras ålder kontrolleras så att den överensstämmer med deltagarreglerna för Turneringen.
35. Vidare finns typiskt sett en skyldighet för själva laget – beroende på vilket land laget kommer ifrån – att registrera spelare, tränare och lagledare vid det relevanta nationella handbollsförbundet. Det kan vidare förutsättas att de flesta lag endast låter lagmedlemmar delta i Turneringen som har deltagit på träningar och matcher, varit medlem i klubben en viss period eller på annat sätt kvalificerar sig för deltagande i Turneringen. Även om det inte kan uteslutas att någon väljer att bli medlem i ett handbollslag för att få delta i Turneringen, kan det antas att Turneringen utgör en mycken liten del av lagets och medlemmens grundverksamhet (se Kammarrätten i Stockholms dom den 24 november 2015 i mål nr 5047-15 för ett liknande resonemang; i samma dom kan även noteras att kammarrätten inte fäste någon vikt vid att gruppen som fick delta på den i målet aktuella resan var numerärt stor). Givet aktuella nationsförbunds representationsbestämmelser kan det även antas att spelarna även framgent kommer att representera laget i dess grundverksamhet, d.v.s. det föreligger sedvanliga begränsningar för spelaren att representera en förening.
36. Såsom Kammarkollegiet instämmer om, så ska kriteriet "*en avgränsad grupp*" inte strikt tolkas som att erbjudandet riktar sig endast till ett visst antal resenärer, och endast antalet resenärer kan inte i sig innebära att det inte är en avgränsad grupp i lagens mening. Kammarrättens dom av den 24 november 2015 i mål nr 5047-15 är visserligen beslutad under äldre lagstiftning, men den nya paketreselagen är de facto ännu tydligare angående undantagets tillämplighet på idrottsföreningar (jfr SOU 2016:56 s. 69f). Under den gamla lagstiftningen ansågs undantaget vara tillämpligt om det inte fanns en kundrelation mellan arrangören och resenären, och därigenom avsågs att utesluta paketresor som t.ex. idrottsföreningar själva ordnade för sina medlemmar (prop. 1992/93:95 s. 67). Genom den nya paketreselagen har det bakomliggande paketresedirektivet införts. Skäl 19 i direktivet säger att researrangemang för som anordnas på ideell basis för en begränsad grupp

med resenärer utesluts från tillämpningsområdet för direktivet, d.v.s. resor som inte erbjuds till allmänheten omfattas inte av paketreselagen.

37. Det är ostridigt att Turneringen endast genomförs en gång per år och begränsar deltagarna till spelare födda år 2000 eller senare som är licenserade spelare i ett klubbtag, skollag från länder utanför Norden eller lands- eller distriktslag från länder som inte är klassade som A- eller B-nation enligt IHF. Dessa krav på deltagande är tydligt uppställda vid anmälan till Turneringen, och kontrolleras därtill av Sävahof inför deltagandet. Detta måste under alla omständigheter falla in under begreppet "någon form av strukturerad avgränsning" som ställs upp i lagens förarbeten.
38. Förvaltningsrätten har på sid. 10 i domen anført att den avgränsning som Sävahof gör för deltagare skiljer sig från de typexempel som ges i förarbetena avseende vad som kan utgöra en strukturerad avgränsning. Det synsättet är helt felaktigt då det för det första bara rör sig om exempel i förarbetena, d.v.s. det är inte på något sätt en uttömmande lista, och för det andra så bortser förvaltningsrätten från att Sävahof de facto uppenbart ställt upp kriterier som gör att allmänheten inte kan delta. Uttrycket i förarbetena, "*någon form av strukturerad avgränsning*" ger tydligt uttryck för att det inte finns något högt eller strängt krav på avgränsning utan snarare att det är fråga om ett lågt krav (se prop. 2017/18:225 s. 35).
39. Turneringen skiljer sig därigenom från seglarlägret i HFD 2015 ref 2 genom att det just finns en strukturerad avgränsning på vilka som får delta i Turneringen. Seglarlägret i nämnda fall erbjöds till "*vem som helst*" och alla som ville kunde bli medlemmar. Det är uppenbart att alla som vill inte får delta i Turneringen.

Tillkommande uppgifter

Turneringen har ställts in

40. Sävahof har den 19 april 2021 beslutat att årets Turnering ställs in.
41. Sävahof har gjort en samlad bedömning av förutsättningarna för att genomföra Turneringen, som påverkas av spridningen av Covid-19 och de

restriktioner i samhället som pandemin innebär. Givet nuvarande läge bedömde Sævehof att pandemiläget inte kan garanteras vara tillräckligt förändrat i början av juli 2021 för att möjliggöra genomförandet av Turneringen.

42. Detta innebär att grunden för Kammarkollegiets beslut i och för sig är undanröjd och att ärendet i princip kan avskrivas. Sævehof menar dock att det finns starka skäl för kammarrätten att ändå pröva ärendet.
43. Det finns i svensk förvaltningsrättstradition beslut som företer vissa likheter med en fastställelse. Det handlar om mål där en talan förlorat sitt objekt med den följden att talan blivit "*onödig*". I dessa situationer brukar man tala om onyttiga besvär eller deserta mål. I vissa fall kan sådana mål avskrivas, men det har starkt kritiserats i doktrin eftersom klaganden då aldrig får reda på hur domstolen ser på sakfrågan vilket kan vara av betydelse för dennes framtida agerande. Det har även i doktrin anförts kritik mot att avskriva den här typen av mål eftersom den som omgående rättar sig efter en myndighets påbud förlorar möjligheten att få föreläggandet prövat av domstol medan den som tredska behåller denna möjlighet.
44. Mot denna bakgrund har det i förvaltningsdomstolarna utbildats en praxis som innebär att sakprövning kan ske i "*avskrivningsmål*", när klaganden får anses ha ett befogat intresse av att kunna få saken prövad (se t.ex. RÅ 1991 ref. 58, RÅ 1986 ref. 150 och RÅ 1999 ref. 26) eller då en prövning bedöms vara av intresse med hänsyn till domstolarnas uppgift att vägleda rätts-tillämpningen (se t.ex. RÅ 1986 ref. 108 och RÅ 2005 ref. 84).
45. Det finns även fall då förvaltningsdomstolar uttalat sig i sakfrågan trots att målet som sådant avskrivs, och tidigare gjordes dessa uttalanden i skälen, varefter målet avskrevs. Högsta förvaltningsdomstolen har dock numera slagit fast, genom HFD 2016 ref. 48, att en förvaltningsdomstol som inte är slutinstans, efter en sakprövning i ett desert mål, bör skilja målet ifrån sig genom ett avgörande som avspeglar det ställningstagande som domstolen har gjort i sakfrågan. Målet ska alltså inte skrivas av utan det bör framgå även av själva domslutet om överklagandet bifallits eller inte.

46. Högsta förvaltningsdomstolen har alltså betonat att en sakprövning bör ske när klaganden kan anses ha ett befogat intresse av att få prövat om det funnits skäl för den beslutade åtgärden eller att en prövning ansetts vara av intresse med hänsyn till domstolens uppgift att vägleda rättstillämpningen. Båda dessa förutsättningar föreligger i detta mål.
47. I förevarande fall kommer Turneringen att genomföras igen 2022 varför frågan kommer att aktualiseras igen inom 9 månader. Det finns således starka enskilda skäl för Sävahof, men även rättsekonomiska skäl, för att kammarrätten nu ska pröva Sävahofs överklagande, eftersom frågan annars kommer att behöva prövas igen i minst två instanser nästa år.
48. Det finns dessutom ett stort samhälleligt intresse av att rättsläget klargörs för allmännyttiga ideella föreningar.
49. Sävahof hemställer således att kammarrätten prövar överklagandet trots att objektet bortfallit genom att Turneringen ställts in.

Stockholm som ovan

Peder Oxhammar

Victoria Jin